

„Ez a harc nem személyes ügy”

Az óbecsei Teleki Júliát március 15-e alkalmából Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztrel tüntették ki

A Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt a független és demokratikus Magyarország érdekeinek elősegítése, valamint támogatása tekintetében kimagasló érdemeket szerzett magyar és külföldi állampolgároknak adományozható, külön polgári és katonai tagozattal. Korsós Tamás főkonzul a szabadkai Magyar Főkonzulátus március 15-ei rendezvényén három személynek adott át kitüntetést, közülük az óbecsei Teleki Júlia Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkeresztet kapott, ahogy az elismerésen írja: „a vajdasági békebizottság elnöke, a Vajdasági Magyar Szövetség keretében működő Nők Fóruma elnöke részére a szerbiai Csúrogon kivégzett ártatlan áldozatok emlékének ápolása érdekében végzett áldozatos munkája elismeréseként.”

Csúrogon az 1944/45-ös délvideki atrocitások szimbóluma. Az ártatlan polgárok körében elkövetett gyilkosságokon kívül a település teljes magyar lakosságát a járeki tábortáborba vitték. A közelmúltban rehabilitálták Teleki Júlia 1944 októberének végén ártatlanul kivégzett édesapját, továbbá deportált édesanyját, anyai nagypapját, két nővérét, hátyját és öt magát is, de közülük csak Júlia érthette meg ezt a napot.

Teleki Júlát otthonában kérdeztük arról, mikor és miért kezdett el az 1944-es ártatlan magyar áldozatokkal foglalkozni.

– Édesanyám gyakran mesélt a történetekről, de az események násképp hangzottak az ő tolmácsolásában, mint ahogyan az iskolában tanultuk. Már akkor éreztem, hogy itt valami nincs rendjén,

vében. Ehhez el kell ismerni egymás áldozatait.

■ **Tavaly halottak napján Mina Jurisín, a Razzia 1942 Emléktársaság titkára is megjelent a megemlékezésen, és Ön is részt vett a január 6-ai razzia áldozatainak emléknapján. Lehet ez az ígérete a kölcsönös múlttal való megbékélésnek?**

– Ez volt az első lépés, ezért nagyon jelentős eseménynek tartom. Még fontosabb lesz, ha továbbra is fenntartjuk ezt a fajta együttműködést. Az a tervem, hogy együtt látogassuk meg a szabályi polgármestert, mert közösen talán eredményesebben tárgyalhatunk a leendő emlékhely engedélyeztetéséről. Ha ebben az emléktársaság támogatna bennünket, az eseményről a szerb sajtó is beszámolna, s talán sikerrel járnánk. Egy alapt-

Teleki Júlíanak Karsós Tamás főkonzul adta át a magyar állami kitüntetést

ség is. Én nem tudok beállni a sorba, van saját véleményem – engedjek meg, hogy kifejtsem, de ha nincs igazam, győzzenek meg. Az én harcom nem személyes ügy: a vajdasági magyarság érdekében teszem.

■ **Mi az életcélja?**

– Az az életcélom, hogy Csúrogon maradáno emléktábla álljon az ártatlanul kivégzett magya-

rok emlékére, és közösen emlékezhessünk minden magyar és szerb áldozatra. Azt akarom, hogy ez az emlékhely ott legyen, ahol eltemették az ártatlan áldozatokat. Szeretném, ha békeességben élneek a szerbek és a magyarok, és Vajdaság nemzetiet között megmaradna az egymás iránti tisztelet.

■ FEHÉR Róza

Álszerénység nélkül állítom: ha akkor nem szervezem meg a csúrogi megemlékezést, akkor talán azóta sem teszi meg ezt senki. És ha Légyvári Sándor nem faragja meg a kereszteteket minden évben, akkor talán senki nem teszi meg ezt helyette.

valaki nem mond igazat. 1992-ben, amikor tartományi képviselő voltam, és közeledett a kivégzések 50. évfordulója, kértem a vajdasági parlament elnökétől: engedélyezze a megemlékezést a helyszínen, de ő ehhez nem járult hozzá. Néhányan mégis kimentünk arra a helyre, ahol elföldeltek az áldozatokat. Megfogadtuk, hogy minden évben ott leszünk, akár kapunk rá engedélyt, akár nem. Persze sohasem kaptunk, de mindig ott vagyunk. Csúrogon a szerb áldozatok emlékére a Tisza-parton emlékművet állítottak fel. Hogyan lehetséges, hogy a mi áldozatainknál még egy koszorú sem maradhat a helyén? Ez bántotta az igazságérzetemet, s motivált a harcokban. Álszerénység nélkül állítom: ha akkor nem szervezem meg a csúrogi megemlékezést, akkor talán azóta sem teszi meg ezt senki. És ha Légyvári Sándor nem faragja meg a kereszteteket minden évben, akkor talán senki nem teszi meg ezt helyette. Kellett ehhez az a néhány ember, aki elindította és véglegesítette a munkát. Ha mi, az áldozatok hozzátartozói nem teszünk valamit, akkor az emberek elfelejtik a történeteket. De nem csupán nekünk, a hozzátartozóknak kell emlékeznünk rájuk – ők az egész magyar nemzet áldozatai is, akik csak azért haltak meg ártatlanul, mert magyarok voltak.

■ **Az elmúlt években ezek az események közismertek lettek, de tudományos alapossgal kevesen foglalkoztak velük. Mi a véleménye a magyar-szerb vegyes bizottságról?**

– Az általam szervezett megemlékezés figyelemfelkeltés volt, és sokáig az is maradt. A bizottságnak már régen el kellett volna végeznie ezt a munkát. Személy szerint nem vagyok híve a temetők feltárásának és a csontok megszámlálásának. Számomra az a fontos: ismerjék el hivatalosan, hogy az 1942-es ártatlan áldozatok mellett voltak áldozatok 1941-ben is. A mindenkorai kormányoknak ki kellene mondania egyszer azt, hogy nagyon sok ártatlan magyar embert végeztek ki 1944-ben. Ekkor már nem volt itt háború, a magyar nemzet ellen azonban bosszúhadjárat folyt. Elfelejtetni a történeteket nem lehet, de talán meg lehetne őket bocsátani. Békében kell élnünk itt, Vajdaság szí-

vány támogatni is az emlékhely megépítését, de engedély nélkül nem érdemes belevágni.

■ **Tavaly ősszel a Tartományi Képviselőházból kezdeményezték ez ügyben egy találkozót, de akkor azt kérték: várják meg Boris Tadić szerb és Schmitt Pál magyar köztársasági elnökök közös szabadkai és újvidéki koszorúzását, mert ez olyan politikai légkört teremthet, amelyben könnyebben lehet majd Csúrogról is beszélni. Erre miért nem került sor?**

– Azért, mert a tervezett közös államfői koszorúzások elmaradtak. Március 14-én beszéltem a Tartományi Képviselőház elnökével, és őt is arra kértem, együtt látogassunk el a szabályi polgármesterhez. Erre ígéretet is kaptam, és várhatóan a választások előtt sor kerül a találkozóra.

■ **November végén is kapott egy elismerést: az Arany Búzaszem Díjat a Magyar Asszonyok Érdekszövetsége adományozta Önnek.**

– Számomra is meglepetés volt ez az elismerés.

A Magyar Országgyűlésben tartottam előadást, azt követően olvasták fel a nevemet. Tagja vagyok a szövetségnek, s ők minden évben ezzel a díjjal ismerik el egy-egy magyarországi és határon túli magyar nő munkáját. Nagyon megörültem neki.

■ **Miért érdemes folytatni ezt a munkát?**

– Azt, amit teszek, nem a kitüntetésekért teszem, bár azok tagadhatatlanul örömet jelentenek a számomra. A 2009-es Aracs-díjnak talán azért örültem még ennél is jobban, mert azt itt kaptam, Vajdaságban. Én itt dolgozom, és azt szeretném, ha a vajdasági magyar politikusok is elismernék a munkámat – ez lenne számomra a legnagyobb boldogság. Nagyon örülök annak, hogy a magyar kormány folkarolt és kitüntetett, de hol vannak a mi magyar politikusaink? Én kiálltam a háború ellen akkor is, amikor egyesek fegyverekkel jártak be a képviselőházba, mások pedig csak az oszlopok mögül kukucskáltak ki. Itt vártam volna némi elismerésre, de ez elmaradt.

■ **Mi lehet ennek az oka?**

– Nem tudom, a helybeli politikumtól függ minden. Talán van ebben némi irigység és nemtörődöm-

Teleki Júlia: Nem az elismerésért dolgozom, de jólesik, hogy számon tartják a küzdelmemet

FEHÉR Róza